Dosarul nr. 2-2611/23 (2-23019529-12-2-08022023)

HOTĂRÂRE
ÎN NUMELE LEGII

19 decembrie 2023 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău sediul Centru
Instanţa de judecată compusă din:

Preşedintele şedinţei, judecătorul Alexandru Mardari
Grefier Daniela Niculiță-Cebanu, Gabriela Popa

cu participarea reprezentantului reclamanților *****, *****, Mațepa Mariana, *****, Mațepa Mihail, Mațepa Vera, Mațepa Igor avocat Dumitru Codreanu, reprezentantului pârâtei SA „Zimbru Nord” avocat Veaceslav Jarovlea, în lipsa intervenienților accesorii administratorul SA „Zimbru Nord” Mihail Cojocaru, Slivca Victor și SA „JLC” care au fost citați legal

examinând în sediul instanței, în ședință de judecată publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de *****, *****, Mațepa Mariana, *****, Mațepa Mihail, Mațepa Vera, Mațepa Igor către SA „Zimbru Nord” privind încasarea prejudiciului cauzat prin accidentul de muncă mortal

CONSTATĂ:

Argumentele participanților la proces

1. La 07.02.2023 avocatul Dumitru Codreanu, acționând în interesele reclamanților *****, *****, Mațepa Mariana, *****, Mațepa Mihail, Mațepa Vera, Mațepa Igo a depus cerere de chemare în judecată către SA „Zimbru Nord” privind încasarea prejudiciului cauzat prin accidentul de muncă mortal.
2. În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, la 16.08.2019 a avut loc accidentul rutier și de muncă în urma căruia a decedat salariatul SA „Zimbru Nord” șoferul, ***** care este și soțul/tată/fiu/ frate al reclamanților.
3. În urma cercetării stării tehnice a unității de transport implicată în accident , prin raport de expertiză tehnică nr.*****din 01.11.2019 s-a constatat că sistemul de frânare a unității de transport era cu defecte și că aceste defecte au

putut conduce la imposibilitatea reducerii vitezei și la derapajul ce a avut ca efect final accidentul rutier și decesul lui *****

4. În urma cercetării accidentului de muncă efectuată de Agenția Națională Transport Auto a întocmit un procesul-verbal de cercetarea a accidentului de muncă mortal nr.05 din 20.10.2020 unde s-a indicat la pct.8 că trei persoane au încălcat careva acte din domeniul securității muncii inclusiv și decedatul precum și două persoane din conducerea întreprinderii și anume directorul SA „Zimbru Nord" , Cojocaru Mihail și șeful coloanei auto nr. l, Slivca Victor, ambii nu a asigurat controlul tehnic periodic a autovehiculului , ambii la fel fiind salariați ai SA „Zimbru Nord".
5. Conform art. 2005 alin. l) Cod Civil, comitentul răspunde de prejudiciul cauzat cu vinovăție, iar în cazurile expres prevăzute de lege, fără vinovăție, de către administratorul, salariatul său sau o altă persoană subordonată comitentului (prepus) în funcțiile care i s-au încredințat.
6. Potrivit art.2013 al.1)-2) Cod Civil, persoanele a căror activitate este legală de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unui eveniment prevăzut la art. 2012 (cu excepția cazurilor în care prejudiciul a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate. Obligația de reparare a prejudiciului revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal sau persoanei care și-a asumat paza izvorului de pericol sporit.
7. Indică reclamanții că, SA „Zimbru Nord" a încălcat și prevederile pct. 4.3 al Regulamentul cu privire la asigurarea securității circulației rutiere de către întreprinderi ce efectuează transporturi de pasageri și mărfuri nr. 9/12 din 09.12.1999 emis de Ministerul Transporturilor și Comunicațiilor publicat în MO nr.046 la data 27.04.2000 și anume că Organizațiile sunt obligate de a asigura un control zilnic asupra stării tehnice a unităților de transport înainte de a ieși la traseu și la întoarcerea la locul parcării. Persoanele cu funcții de răspundere ale întreprinderii, responsabile de starea tehnică a mijloacelor de transport, sunt obligate în foile de parcurs sau alte documente să facă înscrieri despre starea tehnică bună a unităților de transport.
8. Prin urmare atât pentru directorul cât și pentru șeful coloanei auto, angajați ai SA „Zimbru Nord" cât și pentru unitatea de transport (izvor de pericol sporit) răspunde proprietarul cât și comitentul (pârâtul), organizația SA „Zimbru Nord".

9. Potrivit art.2026 Cod Civil la determinarea cuantumului despăgubirii se ea în considerare vinovăția persoanei vătămate însă doar atunci când inacțiunile sau acțiunile victimei pot fi încadrate ca și „culpă gravă” .
10. Potrivit art.20 alin. 4) Codul Civil, fapta este săvîrșită din culpă gravă dacă persoana a săvîrșit-o cu o profundă lipsă de prudență de care, în împrejurările cazului, era evident că trebuia să dea dovadă.
11. Menționează reclamanții că, prin decesul la locui de muncă a lui Mațepa Andrei familiei acestuia i s-a adus un mare prejudiciul și moral și material care urmează a fi reparat mai ales că sunt și doi copii minori ai decedatului, ***** și *****.
12. La 23.05.2022 a fost recepționată cererea prealabilă de către pârâtul SA „Zimbru Nord”, la care până în prezent cererea nu a fost soluționată.
13. Potrivit art. 18 alin. 2) din Legea nr.186 din 10.07.2008 privind securitatea și sănătatea în muncă, în caz de deces al lucrătorului în urma unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, unitatea care poartă vina pentru accidentul de muncă sau pentru boala profesională repară prejudiciul material persoanelor care au dreptul la aceasta, în modul și în mărimea stabilită de lege, și, în plus, le plătește, din contul mijloacelor proprii, o indemnizație unică, luîndu-se ca bază salariul mediu anual al celui decedat, înmulții la numărul anilor compleți pe care acesta nu i~a trăit pînă la vîrsta de 62 de ani, dar nu mai puțin de 10 salarii medii anuale.
14. Potrivit art. 9) și 10) din Regulamentului cu privire la plata de către întreprinderi, organizații și instituții a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.513 din 1993, pentru calcularea indemnizaţiei unice, salariul mediu anual al accidentatului se determină pentru perioada de decontare de doi ani (24 luni calendaristice - de la data de 1 pînă la data de 1) premergători pierderii capacităţii de muncă ori decesului angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecţiuni profesionale. La determinarea salariului mediu anual al angajatului, căruia i s-a stabilit pierderea capacităţii de muncă sau care a decedat, pentru calcularea cuantumului indemnizaţiei unice lunile în care accidentatul nu a lucrat sau a lucrat un număr necomplet de zile din motive de boală, concediere sau din alte motive, prevăzute de legislaţia în vigoare, se exclud din calcul şi se înlocuiesc cu alte luni imediat premergătoare. Lunile în care angajatul nu a lucrat sau a lucrat un număr necomplet de zile din alte motive nu se exclud din calcul şi nu se înlocuiesc cu alte luni.
15. Astfel, se impune achitarea sumei de 2 681 176 lei ceea ce constituie suma totată a indemnizației unice pentru deces în accidentul de muncă care urmează a fi achitat familiei Mațepa.

16. Conform art. 2031 alin. 2) lit. a) și b) Cod civil, dreptul la despăgubire pentru pierderea întreținătorului se recunoaște: minorilor, pînă la împlinirea vîrstei de 18 ani și elevilor și studenților care au împlinit 18 ani, pînă la finalizarea studiilor (cu excepția studiilor efectuate la secția fără frecvență) în instituții de învățămînt, dar cel mult pînă la împlinirea vîrstei de 23 de ani.
17. Potrivit datelor statistice a Biroului Național de Statistică din RM, minimul de existență pentru copii ce locuiesc în orașe a constituit suma de 2 272, 90 lei lunar și consideră reclamanții că, va fi echitabil lunar din luna pierderii întreținătorului și anume din august 2019 de achitat suma de 2 272, 90 lei pentru fiica decedatului, ***** și ***** până la împlinirea vârstei de 18 ani sau 23 de ani dacă își vor continua studiile la secția zi cu posibilitatea indexării acestor sume în funcție de rata inflației.
18. Potrivit art.2031 alin. l) lit. a) și alin.2) lit. c) i se recunoaște și părinților pensionari unul dintre care este și cu grad de dezabilitatea dreptul la despăgubiri în caz de pierdere a întreținătorului și având în vedere că în lege pentru asemenea categorii de persoane nu se indică plafonul maxim de ani pentru care persoana vinovată urmează să achite despăgubiri , reiese că această sumă urmează să fie achitată lunar din luna decesului întreținătorului pe toata perioada de viață (viager) a părinților decedatului.
19. Potrivit datelor statistice din Republica Moldova, minimul de existență pentru pensionari care locuiesc în orașe mari a constituit suma de 1 999, 90 lei lunar, consideră reclamanții că va fi echitabil de achitat suma de 1 999, 90 lei lunar și anume din august 2019 pe toată perioada de viață a lui Mațepa Mihail și Mațepa Vera.
20. Solicită reclamanții *****, *****, Mațepa Mariana, *****, Mațepa Mihail, Mațepa Vera, Mațepa Igor: încasarea lunară din contul pârâtului SA „Zimbru Nord” în contul mamei copilului minor ***** a sumei de 2 272, 90 lei ca și compensație pentru pierderea întreținătorului pentru fiica, ***** din luna august 2019 până la împlinirea vârstei de 18 ani sau 23 de ani dacă își va continua studiile la secția zi în vri-o instituție de învățământ; încasarea lunară din contul pârâtului SA „Zimbru Nord” în contul mamei copilului minor ***** a sumei de 2 272, 90 lei ca și compensație pentru pierderea întreținătorului pentru fiica , ***** din luna august 2019 până la împlinirea vârstei de 18 ani sau 23 de ani dacă își va continua studiile la secția zi în vri-o instituție de învățământ; încasarea lunară din contul pârâtului SA „Zimbru Nord” în contul mamei copilului minor Mațepa Mariana a sumei de 2 272, 90 lei ca și compensație pentru pierderea întreținătorului pentru fiica , ***** din luna august 2019 până la împlinirea vârstei de 18 ani sau 23 de ani dacă își va continua studiile la secția zi în vri-o instituție de învățământ; încasarea viageră lunară din contul pârâtului SA „Zimbru Nord” în contul reclamantei Mațepa

Vera a sumei de 1 999,90 lei ca și compensație pentru pierderea întreținătorului ca mama pensionară a decedatului , sumă ce urmează a fi calculată din luna august 2019 pe toată perioada vieții sale; încasarea viageră lunară din contul pârâtului SA „Zimbru Nord” în contul reclamantei Mațepa Mihail a sumei de 1 999,90 lei ca și compensație pentru pierderea întreținătorului ca tată pensionar și cu grad de dezabilitatea a decedatului, sumă ce urmează a fi calculată din luna august 2019 pe toată perioada vieții sale; repararea prejudiciului moral din contul pârâtului SA „Zimbru Nord” în contul tuturor reclamanților cu suma de a câte 200 000 lei pentru fiecare din cei 7 reclamanți inclusiv fratele, precum și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată.

21. În şedinţa de judecată reprezentantul reclamanților *****, *****, Mațepa Mariana, *****, Mațepa Mihail, Mațepa Vera, Mațepa Igor, avocatul Dumitru Codreanu împuternicit în baza mandatelor seria MA nr. 1813509, 1813508, 1813527, 1813530, 1813522, 1813520, 1813512 din 19.04.2022, a susţinut cererea de chemare în judecată conform obiectului şi temeiului invocat și au solicitat admiterea integrală.
22. În ședința de judecată, reprezentantul pârâtului SA „Zimbru Nord” avocat Veaceslav Jarovlea, împuternicit în baza mandatului seria MA 1497575 din 07.06.2023, a susținut obiecțiile menționate în referință, solicitând admiterea parțială a acțiunii, cu încasarea sumelor solicitate de către reclamanți însă cu încasarea doar a 50% din sumele solicitate.
23. Intervenienții accesorii administratorul SA „Zimbru Nord” Mihail Cojocaru, Slivca Victor și SA „JLC” în ședința de judecată nu s-au prezentat, fiind înștiințați în mod legal prin citațiii expediate cu aviz de recepție.

Aprecierea instanței de judecată

24. Audiind părţile, cercetând şi analizând materialele dosarului civil, instanţa de judecată conchide admiterea parțială a acțiunii, din următoarele considerente.
25. În şedinţa de judecată s-a stabilit cu certitudine că, Mațepa Andrei a fost angajat în funcție de șofer în cadrul SA „Zimbru Nord”, ceea ce se confirmă prin contractul individual de muncă din 22.01.2018.
26. Din conținutul procesului-verbal nr. 05 privind cercetarea accidentului de muncă mortal din 20.01.2020 se deduce că, la accidentul mortal, suferit de către ***** conducător auto la SA „Zimbru Nord” a avut loc la 16.08.2019, în jurul orei 12:00 pe traseul R-3, Chișinău-Hîncești, în apropierea satului Fundul Galbenei, cu implicarea autocamionului ***** cu numerele de înmatriculare *****, condus de conducător auto ***** Camionul era dotat cu cisternă destinată transportului de lapte de 3 300 litri și conform facturilor de colectare a

laptelui, avea o încărcătură de 2 668 kg. Autocamionul se deplasa din direcția or. Hîncești.

27. Conform concluziei din raportul de expertiză judiciară nr.*****din 01.11.2019 rezultă că sistemul de frînare a autovehicolului dat a) elementele de ansamblu (plăcuțile și tamburul) a frînii roții față stînga au un grad de uzură peste limita normative de funcționare (uzură excesivă), sunt uzate peste limita de funcționare eficientă atăt plăcuțile de frănă cît și supafața de lucru a tamburului de frînă, gradul de uzură este atît de mare încît unul din pistoanele cilindrului receptor de frînă este partial eșit din cilindru, fapt ce a determinat scurgerea lichidului de frînă prin secțiunea data și probabil dispariția frînei de serviciu în timpul deplasării; b) suprafețele elementelor de ansamlare (saboții de frînă, tamburele de frînă, etc) sunt acoperite cu un strat de material lubrifiant, scurs din zona slab etașată (bucșa de cauciuc) a rulmenților butucilor punții față - prezența materialului lubrifiat pe suprafețele de lucru a frînii determină incficența a frînei la nivelul punții din față.
28. Conform informației a Centrului de medicină legală nr.201901D13.122 din 05.12.2019 s-a comunicat, că moartea cet. ***** a.n.*****, a survenit în urma hemoragiilor intracerebrale, consecutiv fracturilor comunutive a oaselor bolții și bazei craniului, în rezultatul traumei asociate.
29. Conform raportului de cercetare toxicologocă nr. *****din 23-26.08.2019, sîngele cadavrului cet. ***** a.n.*****, nu conține alcool etilic.
30. Potrivit pct. 8 din procesului-verbal nr. 05 din 20.01.2020 Directorul SA„ Zimbru Nord” Cojocaru Mihail nu a asigurat efectuarea verificării tehnice generale a autocamionului înainte de a începe operațiunea de transport rutier în baza unei foi de parcurs noi a autocamionul de model ***** cu n.î. *****, delegat la SA„JLC” mun. Chișinău, ignorând prevederile art.49 lit. i) din Codul transporturilor rutiere nr. l50 din 2014 , pct.5.6 din Instrucțiuni privind complectare și prelucrarea foii de parcurs pentru autoturisme. Aprobat prin ordinul Departamentului Analize Statistice și Sociologie al R. Moldova nr.l08 din 17 decembrie 1998 și art. 10 alin. 1) din Legea securității și sănătății în muncă nr.l86 din 10.07.2008.
31. Șeful coloanei auto nr. 1 SA „Zimbru Nord” Slivca Victor care nu a asigurat controlul periodic stării tehnice autocamionului de model ***** cu n.î. ***** la întoarcerea din rută, ignorând prevederile pct. 9 din Instrucția funcțională șefului de coloană auto.
32. Conducătorul auto a autocamionul de model ***** cu n.î. ***** ***** salariat al SA „Zimbru Nord”, a eșit în rută cu defecțiuni tehnice în sistemul de frînare exprimate prin elementele de ansamblu (plăcuțile și tamburul) a frânei roții față stînga, care au un grad de uzură peste limita notmativă de funcționare (vezi raportul de expertiză judiciară nr.***** din 01.11.2019) și nu a avut de la

persoană autorizată (mecanicul), la eșirea autocamionului de la locul de parcare cu confirmarea prin semnătură, predarea și eșirea aurovehicolului pe rută în stare bună de funcționare, prin ce ingnorînd pct. l și 2 capitol II din Instrucția de securitate și sănătate în muncă pentru conducători transport auto, cu număr de înregistrare 12.

33. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 25.09.2023 a fost admisă cererea depusă de către avocatul Codreanu Dumitru în interesele reclamanților *****, *****, Mațepa Mariana, *****, Mațepa Mihail, Mațepa Vera, Mațepa Igor împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, terți SA ”Zimbru-Nord”, Cojocari Mihail, Slivca Victor și SA ”JLK” privind anularea parțială a punctului 8 din procesului-verbal nr. 05 privind cercetarea accidentului de muncă mortal din 20.01.2020 în partea ce ține de vinovăția defunctului ***** și s-a anulat punctul 8 din procesului-verbal nr. 05 privind cercetarea accidentului de muncă mortal din 20.01.2020 în partea ce ține de vinovăția defunctului *****
34. Conform pct. 3 lit. a) al Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1361 din 22 decembrie 2005, prin accident de muncă se înţelege un eveniment care a produs vătămarea violentă a organismului salariatului (leziune, stres psihologic, electrocutare, arsură, degerare, asfixiere, intoxicaţie acută, leziuni corporale provocate de insecte şi 4 animale, de calamităţi naturale etc.), ca urmare a acţiunii unui factor de risc (însuşire, stare, proces, fenomen, comportament) propriu unui element al sistemului de muncă (executant, sarcini de muncă, mijloace de producţie, mediu de muncă) şi care a condus la pierderea temporară sau permanentă a capacităţii de muncă ori la decesul salariatului, survenit în timpul îndeplinirii sarcinii de muncă sau obligaţiilor de serviciu.
35. Potrivit art. 10 alin. (1) al Legii securităţii şi sănătăţii în muncă nr. 186 din 10 iulie 2008, în cadrul responsabilităţilor sale, angajatorul este obligat să ia măsurile necesare pentru protecţia securităţii şi sănătăţii lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale, asigurarea informării şi instruirii, precum şi pentru asigurarea organizării şi a mijloacelor necesare.
36. Alin. (2) şi (3) al aceluiaşi articol stipulează că angajatorul este obligat să vegheze la adaptarea măsurilor prevăzute la alin.(1), ţinînd seama de schimbarea împrejurărilor, cu scopul de a ameliora situaţia existentă. Angajatorul este obligat să aplice măsurile prevăzute la alin.(1) şi (2) în baza următoarelor principii generale de prevenire: a) evitarea riscurilor profesionale; b) evaluarea riscurilor profesionale ce nu pot fi evitate; c) combaterea riscurilor profesionale la sursă; d) adaptarea muncii în funcţie de persoană, în special în ceea ce priveşte proiectarea locurilor de muncă, alegerea echipamentelor de lucru, a metodelor de producţie şi de lucru, în vederea atenuării muncii

monotone şi a muncii normate şi reducerii efectelor acestora asupra sănătăţii; e) adaptarea la progresul tehnic; f) înlocuirea aspectelor periculoase prin aspecte nepericuloase sau mai puţin periculoase; g) dezvoltarea unei politici de prevenire ample şi coerente, care să includă tehnologia, organizarea muncii, condiţiile de muncă, relaţiile sociale şi influenţa factorilor legaţi de mediul de lucru; h) acordarea priorităţii măsurilor de protecţie colectivă faţă de măsurile de protecţie individuală; i) asigurarea lucrătorilor cu instrucţiunile corespunzătoare privind securitatea şi sănătatea în muncă.

37. Potrivit art. 18 alin. 2) din Legea nr.186 din 10.07.2008 privind securitatea și sănătatea în muncă, în caz de deces al lucrătorului în urma unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, unitatea care poartă vina pentru accidentul de muncă sau pentru boala profesională repară prejudiciul material persoanelor care au dreptul la aceasta, în modul și în mărimea stabilită de lege, și, în plus, le plătește, din contul mijloacelor proprii, o indemnizație unică, luîndu-se ca bază salariul mediu anual al celui decedat, înmulții la numărul anilor compleți pe care acesta nu i~a trăit pînă la vîrsta de 62 de ani, dar nu mai puțin de 10 salarii medii anuale.
38. Conform art. 2031 alin. (1) Cod Civil în cazul decesului persoanei ca urmare a vătămării grave a integrităţii corporale sau a altei vătămări a sănătăţii, dreptul la despăgubire îl au:

a) persoanele inapte de muncă, care erau întreţinute de defunct sau care, la data decesului acestuia, aveau dreptul la întreţinere;
b) copilul persoanei născut după decesul ei;
c) unul dintre părinţii, soţul sau un alt membru al familiei defunctului, indiferent dacă este apt pentru muncă sau nu, care nu lucrează şi îngrijeşte de copiii, fraţii şi surorile care erau întreţinuţi de defunct şi care nu au împlinit vîrsta de 14 ani sau care, deşi au împlinit o astfel de vîrstă, au nevoie de îngrijire din cauza sănătăţii, conform avizului organelor medicale abilitate.

39. La caz, reclamanta Mațepa Mariana, născută la *****, este soția defunctului, confirmat prin certificatul de căsătorie CS-V *****; *****, născută la ***** este fiica defunctului, confirmat prin certificatul de naștere NA-VI *****; *****, născută la *****este fiica defunctului, confirmat prin certificatul de naștere NA-VI *****; Mațepa Mihail, născută la *****, este tatăl defunctului; Mațepa Vera, născută la *****, este mama defunctului; Mațepa Igor, născut la ***** este fratele defunctului și *****, născută la ***** este fiica defunctului.
40. Din actele cauzei mai rezultă că, la data de 17.05.2022 reprezentantul reclamanților *****, *****, Mațepa Mariana, *****, Mațepa Mihail, Mațepa Vera, Mațepa Igor, avocatul Codreanu Dumitru s-a adresat cu cerere prealabilă pârâtului SA „Zimbru Nord” solicitînd achitarea indemnizaţiei unice de deces în accident de muncă, achitarea lunată a venitului ratat pentru perioada

întreținătorului, repararea prejudiciului moral. Cererea a fost expediată prin scrisoare cu aviz recomandat *****, la sediul pârâtului în mun. Bălți, str. *****.

41. Potrivit art. 18 alin. (2) şi (5) al Legii nr. 186 din 10 iulie 2008 privind securitatea şi sănătatea în muncă, în caz de deces al lucrătorului în urma unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, unitatea care poartă vina pentru accidentul de muncă sau pentru boala profesională repară prejudiciul material persoanelor care au dreptul la aceasta, în modul şi în mărimea stabilită de lege, şi, în plus, le plăteşte, din contul mijloacelor proprii, o indemnizaţie unică, luîndu-se ca bază salariul mediu anual al celui decedat, înmulţit la numărul anilor compleţi pe care acesta nu i-a trăit pînă la vîrsta de 62 de ani, dar nu mai puţin de 10 salarii medii anuale. Indemnizaţia unică se plăteşte persoanelor care au dreptul la aceasta de către unitatea care poartă vina pentru accidentil de muuncă sau pentru boala profesională, în modul stabilit de Guvern.
42. Conform pct. 1 al Regulamentului cu privire la plata de către întreprinderi, organizaţii şi instituţii a îndemnizaţiei unice pentru pierderea capacităţii de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecţiuni profesionale, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 513 din 11 august 1993, întreprinderile, organizaţiile şi instituţiile, indiferent de formele lor de proprietate şi de activitate economică, în conformitate cu legislaţia Republicii Moldova poartă răspundere materială pentru prejudiciile cauzate angajaţiilor de accidentele de muncă sau afecţiunile profesionale.
43. În conformitate cu pct. 14 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.513 din 11 august 1993, dacă angajatul, căruia i s-a stabilit pierderea capacității de muncă ori care a decedat în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale, are o vechime în muncă mai mică de doi ani calendaristici, pentru calcularea salariului mediu anual câștigul lui real pe întreaga perioadă de muncă se împart la numărul zilelor lucrate, iar salariul mediu zilnic obținut se înmulțește cu numărul zilelor lucrătoare din 12 luni complete, premergătoare pierderii capacității de muncă sau decesului, cauzate de accidentul de muncă sau afecționarea profesională.
44. În şedinţa de judecată s-a stabilit cu certitudine că, decesul angajatului Mațepa Andrei a survenit în timpul şi în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligaţiunilor de serviciu în cadrul SA „Zimbru Nord”, fiind calificat de către Agenția Națională Transport Auto în baza procesului verbal nr. 05 privind cercetarea accidentului de muncă mortal.
45. Astfel că condiţiile necesare pentru survenirea răspunderii civile a angajatorului pentru prejudiciul cauzat în timpul obligaţiunilor de serviciu dispun de trăsături esenţiale condiţionate de existenţa raporturilor de muncă şi că prejudiciul să fi

fost cauzat salariatului în timpul şi în legătură cu executarea obligaţiunilor de serviciu.

46. În acelaşi timp, vătămarea sănătăţii salariatului se consideră că a avut loc în legătură cu executarea obligaţiunilor de serviciu, dacă ea este rezultatul activităţii de producţie a angajatorului şi a apărut în locul unde angajatorul era obligat să asigure condiţii de muncă inofensive, în special: cercetarea zilnică de revizie auto și/sau periodică de revizie tehnică în cadrul întreprinderii SA „Zimbru Nord”.
47. În conformitate cu art. 18 din Legea securităţii şi sănătăţii în muncă nr. 186-XVI din 10.07.2008, salariul mediu anual se înmulţeşte la numărul anilor compleţi pe care Mațepa Andrei nu i-a trăit pînă la vîrsta de 62 de ani, şi anume - 24 ani.
48. Suma indemnizației unice se va stabili în felul următor: salariul defunctului Mațepa Andrei indicat în tabelul prezentat de către CNAS, sector Centru, mun. Chișinău (f.d. 41-41 verso) 213 576, 55 lei (salariu mediu) x 24 (anii neîmpliniți până la plafonul de vârstă de pensie de 62 de ani) = 2 562 917, 76 lei.
49. Reieșind din cele constatate și ținând cont de prevederile art.2031 alin.(1) lit.a) şi c) Cod civil, art.18 alin.(2) din Legea securităţii şi sănătăţii în muncă nr. 186-XVI din 10 iulie 2008, pct. 14 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.523 din 11 august 1993, instanţa de judecată ajunge de a admite parțial solicitarea reclamanților și de a ajunge la concluzia privind încasarea din contul SA „Zimbru Nord” în beneficiul lui *****, *****, Mațepa Mariana, *****, Mațepa Mihail, Mațepa Vera îndemnizația unică pentru decesul, ca urmare a accidentului de muncă mortal.
50. Conform art. 2031 alin. 2) lit. a) și b) Cod civil, dreptul la despăgubire pentru pierderea întreținătorului se recunoaşte: minorilor, pînă la împlinirea vîrstei de 18 ani; elevilor şi studenţilor care au împlinit 18 ani, pînă la finalizarea studiilor (cu excepţia studiilor efectuate la secţia fără frecvenţă) în instituţii de învăţământ, dar cel mult pînă la împlinirea vîrstei de 23 de ani.
51. Instanța de judecată notează că minimul de existență pentru un copil cu vârsta cuprinsă între 7-17 ani, în sumă de 2272,90 lei este calculat de Biroul Național de Statistică, reprezintă minimul de existență și totodată reclamanții solicită încasarea din luna pierderii întreținătorului și anume din august 2019 a sumei de 2272,90 lei pentru fiicele decedatului, ***** și ***** până la împlinirea vârstei de 18 ani sau 23 de ani dacă își vor continua studiile la secția zi cu posibilitatea indexării acestor sume în funcție de rata inflației.
52. De altfel, minimul de existență reprezintă volumul minimal de bunuri materiale și servicii necesare pentru satisfacerea cerințelor primordiale, asigurarea menținerii sănătății și susținerii viabilității omului, iar informaţia Biroului

Naţional de Statistică în acest sens, este doar cu titlu de informare, și nu obligatorie.

53. Totodată instanța de judecată urmează a lua în considerație faptul că ambilor părinți le revine obligația legală de întreținere materială a copilului, principiu ce urmează a fi respectat inclusiv și la încasarea pensiei pentru pierderea întreținătorului.
54. Instanţa de judecată, călăuzindu-se de normele legale sus-citate conchide de a încasa de la SA „Zimbru Nord” în beneficiul lui ***** și ***** despăgubirea pentru pierderea întreținătorului sub formă de pensie lunară pentru întreținerea fiecărui copil minor în mărime de 2 000 lei lunar începând cu data de 16 august 2019 până la împlinirea vârstei de 18 ani a copilului.
55. Totodată instanța de judecată va respinge solicitarea în partea încasării sumelor până la vârsta de 23 ani, instanța de judecată urmează a respinge solicitarea, or la momentul examinării prezentei cauzei ***** și ***** întrunesc doar condiția prevăzută la art. 2031 alin. (2) lit.a) Cod civil, iar posibilitatea încasării sumelor conform normei art. 2031 alin. (2) lit.b) Cod civil apare doar după întrunirea cumulativă a condițiilor de împlinire a vârstei de 18 ani și de continuare a studiilor, circumstanțe neîntrunite la moment.
56. Potrivit art.2031 alin. l) lit. a) și alin.2) lit. c) i se recunoaște și părinților pensionari unul dintre care este și cu grad de dezabilitatea dreptul la despăgubiri în caz de pierdere a întreținătorului și având în vedere că în lege pentru asemenea categorii de persoane nu se indică plafonul maxim de ani pentru care persoana vinovată urmează să achite despăgubiri , reiese că această sumă urmează să fie achitată lunar din luna decesului întreținătorului pe toata perioada de viață (viager) a părinților decedatului.
57. Potrivit datelor statistice din Republica Moldova, minimul de existență pentru pensionari care locuiesc în orașe mari a constituit suma de 1999,90 lei lunar, și totodată reclamanții solicită încasarea sumei de 1999,90 lei lunar și anume din august 2019 pe toată perioada de viață a lui Mațepa Mihail și Mațepa Vera.
58. Instanţa de judecată, călăuzindu-se de norma legală civilă și de datele statistice ale Biroului Naţional de Statistică conchide că a încasa de la SA „Zimbru Nord” în beneficiul lui Mațepa Vera și Mațepa Mihail despăgubirea pentru pierderea întreținătorului sub formă de pensie lunară pentru întreținerea fiecărui părinte inapt de muncă în mărime de 1 000 lei lunar începând cu data de 16 august 2019 pe viață.
59. Conform art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.
60. Conform art. 2036 alin. (1) şi (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale

nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.

61. În prezenta speță s-a constatat cu certitudine că, suferințele psihice aduse familiei Mațepa se manifestă prin faptul că, Mațepa Andrei era unicul întreținător al familiei, avea grijă de toți, aveau legătură psiho-emoțională extrem de puternică și dependență față de existența persoanei decedate, iar defunctul Mațepa Andrei a fost lipsit de viață în timpul îndeplinirii obligațiunilor de serviciu, iar copiii au fost lipsiți de tată, ceea ce constituie o suferință irecuperabilă.
62. În raport cu circumstanţele de fapt şi de drept stabilite, instanţa de judecată conchide că pentru determinarea cercului persoanelor ce urmează a avea dreptul la despăgubire pentru cauzarea prejudiciului moral, instanța de judecată se va conduce de calitatea de succesor al persoanei decedate.
63. La caz, prin prisma normelor art. 2178 și 2185 Cod civil moștenitori legali după decesul lui Mațepa Andrei sunt fiicele ***** și *****, precum și soția *****.
64. Respectiv instanța de judecată va constata că reclamantelor ***** (soția) și ***** (fiica), la momentul decesului lui Mațepa Andrei le-au fost cauzate suferinţe psihice, ce constă generic, în atingerea valorilor ce definesc personalitatea umană, prin pierderea tatălui și soțului, respectiv instanţa de judecată consideră de a admite integral solicitarea de despăgubire pretinsă de ***** și ***** în sumă de 200 000 lei, încasându-se din contul SA „Zimbru Nord” în beneficiul reclamantelor ***** și ***** a câte 200 000 lei pentru fiecare, cu titlu de prejudiciu moral.
65. În partea ce ține de încasarea sumei prejudiciului moral pentru fiica *****, instanța va respinge solicitarea, or după cum rezultă din înscrisurile prezentate, aceasta este născută la 07 aprilie 2019, având la data decesului tatălui vârsta de 4 luni, iar în mod obiectiv la această vârstă fragedă este imposibilă percepția faptelor din lumea înconjurătoare în măsura în care să fie cauzat un prejudiciu moral.
66. Conform art. 2032 alin. (3) Cod civil, prejudiciul moral suferit de o persoană fizică ca urmare a vătămării grave a integrității corporale sau a altei vătămări a sănătății ori a decesului unei alte persoane se repară dacă, la momentul vătămării sau decesului, acea persoană fizică se afla într-o relație deosebit de personală cu persoana vătămată sau decedată.
67. Astfel art. 2032 alin. (3) Cod civil vine să protejeze drepturile la despăgubire a terților, fapt care rezultă însăși din denumirea articolului. Astfel legiuitorul a asigurat un drept pentru persoanele care nu pot avea o vocație succesorală după decesul persoanei (ex. concubinul), dar au avut o relație deosebit de specială cu

defunctul. La caz atât părinții, cât și fratele defunctului fac parte din clase inferioare de moștenitori, respectiv nu pot întruni calitatea de terți.

68. Prin urmare instanța de judecată va respinge solicitarea de încasare a prejudiciului moral pentru părinții Mațepa Mihail și Mațepa Vera și pentru fratele Mațepa Igor.
69. Totodată instanța de judecată va respinge și solicitarea de încasare a prejudiciului moral pentru fosta soție Mațepa Mariana, or nu s-a demonstrat în ședință de judecată existența unei relații deosebit de personale cu defunctul.
70. În conformitate cu art. 82 CPC, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a pricinii.
71. În conformitate cu art. 90 lit.i) CPC, din cheltuielile de judecare a pricinii fac parte cheltuielile de asistenţă juridică.
72. În conformitate cu art. 94 alin. (1) CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată.
73. Instanța de judecată a stabilit că, reclamanții pe parcursul examinării cauzei au fost reprezentați de către avocatul Codreanu Dumitru, iar conform bonului de plată nr. DAA 07432465 din 20.11.2023 Mațepa Igor a suportat cheltuieli de judecată de asistenţă juridică.
74. Prin urmare, ținând cont de faptul că solicitarea de încasare a prejudiciului moral pentru Mațepa Igor a fost respinsă ca neîntemeiată, precum și de faptul că ceilalți reclamanți nu au suportat cheltuieli de asistență juridică, instanța de judecată urmează a respinge solicitarea de încasare a cheltuielilor de asistență juridică.
75. În conformitate cu art. 98 alin. (1) CPC, cheltuielile aferente judecării pricinii, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporţional părţii admise din acţiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.
76. În conformitate cu art. 85 alin. (1) lit. a) CPC, de taxă de stat pentru judecarea pricinilor civile se scutesc reclamanţii în acţiunile de reparaea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrităţii corporale sau prin altă vătămare a sănătăţii ori prin deces.
77. Cu referire la normele sus-citate, instanţa de judecată ajunge la concluzia privind încasarea din contul SA „Zimbru Nord” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 52 360 lei formată după cum urmează: 50000 lei – cuantum maxim al taxei de stat achitat de persoane juridice pentru solicitarea admisă de încasare a sumei despăgubirii unice, câte 720 lei pentru solicitările admise de încasare a despăgubirii pentru pierderea întreținătorului pentru copiii minori (2000 lei x 12 luni x 3%), câte 360 lei pentru solicitările admise de încasare a despăgubirii pentru pierderea întreținătorului pentru părintele inapt de muncă

(1000 lei x 12 luni x 3%), câte 100 lei pentru fiecare pretenție admisă de încasare a prejudiciului moral.

78. Conducându-se de prevederile art. 238-241 Cod de Procedură Civilă al Republicii Moldova, instanţa de judecată,-

HOTĂRĂŞTE:

Acțiunea la cererea de chemare în judecată depusă de *****, *****, Mațepa Mariana, *****, Mațepa Mihail, Mațepa Vera, Mațepa Igor către SA „Zimbru Nord" privind încasarea prejudiciului cauzat prin accidentul de muncă mortal se admite parțial.

Se încasează de la SA „Zimbru Nord" în mod solidar în beneficiul lui *****, *****, Mațepa Mariana, *****, Mațepa Mihail, Mațepa Vera îndemnizația unică pentru decesul cauzat de accidentul de muncă în mărime de 2562917 (două milioane cinci sute șaizeci și două mii nouă sute șaptesprezece) lei 76 bani.

Se încasează de la SA „Zimbru Nord" în beneficiul lui ***** despăgubirea pentru pierderea întreținătorului sub formă de pensie lunară pentru întreținerea copilului minor în mărime de 2000 (două mii) lei lunar începând cu data de 16 august 2019 până la împlinirea vârstei de 18 ani a copilului.

Se încasează de la SA „Zimbru Nord" în beneficiul lui ***** despăgubirea pentru pierderea întreținătorului sub formă de pensie lunară pentru întreținerea copilului minor în mărime de 2000 (două mii) lei lunar începând cu data de 16 august 2019 până la împlinirea vârstei de 18 ani a copilului.

Se încasează de la SA „Zimbru Nord" în beneficiul lui Mațepa Vera despăgubirea pentru pierderea întreținătorului sub formă de pensie lunară pentru întreținerea părintelui inapt de muncă în mărime de 1000 (una mie) lei lunar începând cu data de 16 august 2019 pe viață.

Se încasează de la SA „Zimbru Nord" în beneficiul lui Mațepa Mihail despăgubirea pentru pierderea întreținătorului sub formă de pensie lunară pentru întreținerea părintelui inapt de muncă în mărime de 1000 (una mie) lei lunar începând cu data de 16 august 2019 pe viață.

Se încasează de la SA „Zimbru Nord" în beneficiul reclamantelor ***** și ***** prejudiciul moral în mărime de 200000 (două sute mii) lei pentru fiecare.

În rest acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Solicitarea de încasare a cheltuielilor de asistență juridică se respinge ca neîntemeiată.

În partea încasării despăgubirilor pentru pierderea întreținătorului hotărârea se pune în executare imediat.

Se încasează de la SA „Zimbru Nord" în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 52360 (cincizeci și două mii trei sute șaizeci) lei.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la ziua pronunţării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Preşedintele şedinţei,
Judecător **Alexandru Mardari**